

Obsah

Předmluva	9
1 Biomedicínské signály a obrazy	13
1.1 Biologické signály	13
1.1.1 Druhy biologických signálů	14
1.1.2 Klasifikace biosignálů	22
1.1.3 Artefakty	23
1.2 Předzpracování a analýza signálu EKG	26
1.2.1 Srdce a srdeční činnost	26
1.2.2 Snímání EKG	31
1.2.3 Zpracování EKG	37
1.3 Předzpracování a analýza EEG signálů	47
1.3.1 Elektroencefalografie	47
1.3.2 Základní pojmy EEG	48
1.3.3 Analýza EEG v časové a frekvenční oblasti	52
1.3.4 Segmentace a klasifikace	55
1.3.5 Příklady klasifikace reálných signálů . . .	63
1.4 Obrazové informace v medicíně	66
1.4.1 Základní pojmy	67
1.4.2 Radiologie	68
1.4.3 Ultrasonografie	72
1.4.4 Tomografické zobrazování	74
1.4.5 Výpočetní tomografie	76
1.4.6 Magnetická rezonance	77
1.4.7 Zobrazovací metody v nukleární medicíně	80
1.4.8 Ostatní přístupy	82
1.4.9 Přínos digitálního zpracování dat	83

2	Databáze pro medicínu a zdravotnictví	87
2.1	Informační systémy a databáze	87
2.1.1	Databázová technologie	87
2.1.2	Systém HELP	89
2.1.3	Principy relačních databází	92
2.1.4	Trendy v databázových systémech	111
2.1.5	Textové databáze	113
2.1.6	Obrazové databáze	122
2.2	Databáze vědeckých lékařských informací	123
2.2.1	Bibliografické databáze	124
2.2.2	Plnotextové databáze	131
2.2.3	Faktografické databáze	132
2.2.4	Databáze typu katalogu, registru, adresáře	135
2.2.5	Hybridní databáze	140
2.2.6	Generativní databáze	141
2.2.7	Postpublikačně evaluované databáze	144
2.2.8	Agregované databáze	145
2.3	Databáze genetických informací	146
2.3.1	Zdroje genetických informací	146
2.3.2	Databáze sekvencí nukleových kyselin	148
2.3.3	Databáze proteinových sekvencí	151
2.3.4	Databáze proteinových struktur	156
2.3.5	Databáze expresních profilů	157
2.3.6	Další bibliografické databáze	161
2.3.7	Vyhledávací systémy	162
2.3.8	Charakteristika postgenomické éry	166
3	Datové sítě ve zdravotnictví	167
3.1	Sítě a internet ve zdravotnictví	167
3.1.1	Principy počítačových sítí	169
3.1.2	Komunikační protokol	169
3.1.3	Protokoly internetu	172
3.2	Dělení sítí dle topologie	181
3.2.1	WAN	182
3.2.2	MAN	182
3.2.3	LAN	183
3.2.4	Protokoly aplikační vrstvy	184
3.3	Architektura klient-server	192
3.3.1	Grid	195

4	Klasifikace a nomenklatury v medicíně	199
4.1	Kódovací a klasifikační systémy	200
4.1.1	ICD	201
4.1.2	Obsah a uspořádání MKN-10	202
4.1.3	SNOMED	204
4.1.4	SNOMED CT	205
4.1.5	MeSH	206
4.1.6	LOINC	206
4.1.7	ICD-O	207
4.1.8	TNM-klasifikace	207
4.1.9	DSM	207
4.1.10	Další klasifikační systémy	207
4.2	Konverzní nástroje	208
4.2.1	Zdroje UMLS	208
4.2.2	MetamorphoSys UMLS	214
4.3	Problém rozvoje klasifikačních systémů	215
4.4	Formální sémantika lékařských nomenklatur	216
4.4.1	Formální sémantika	216
4.4.2	Jazyk OWL a deskripční logika	218
4.4.3	Formalizace nomenklatur	220
4.5	Extrakce informací z lékařských textů	222
4.5.1	Obecná příprava pro extrakci	225
4.5.2	Extrakce informací	226
5	Elektronický zdravotní záznam	229
5.1	Formalizované požadavky na EHR	232
5.1.1	Etické, právní a bezpečnostní požadavky	233
5.1.2	Klinické požadavky	233
5.1.3	Technické požadavky	234
5.2	Mezinárodní aktivity v oblasti EHR	235
5.2.1	ENV13606	237
5.2.2	EN 13606	240
5.2.3	Health Level 7	240
5.2.4	Národní standardy	246
5.2.5	openEHR	249
5.2.6	EuroRec	252
5.2.7	I4C-TripleC	253

6	Informační systémy ve zdravotnictví	255
6.1	Zdravotnické informační systémy	255
6.1.1	Rízení ve zdravotnické informatice	255
6.1.2	Přehled IS ve zdravotnictví	256
6.1.3	IS zdravotnických zařízení	258
6.1.4	Zdravotnická dokumentace	268
6.2	Informační systémy pro sběr a zpracování dat	272
6.2.1	Národní zdravotnický informační systém	272
6.2.2	Národní zdravotní registry	274
7	Telemedicínské aplikace	283
7.1	Telemedicína a eZdraví	285
7.1.1	Telemedicínské služby	285
7.2	Základy telerentgenologie	297
7.2.1	Standardy DICOM a PACS	297
7.2.2	Návaznost na RIS a role IHE	299
7.2.3	Využití technologie PACS v telemedicině	301
7.2.4	Perspektivy dalšího vývoje	302
8	Základy modelování biologických systémů	305
8.1	Nové pojetí modelování	305
8.2	Rozbor metodiky	308
8.2.1	Biologické seznámení s problémem	308
8.2.2	Originální soustava	309
8.2.3	Provedení experimentu	309
8.2.4	Návrh struktury modelu	310
8.2.5	Matematický popis biologického systému	310
8.2.6	Odhad parametrů modelu	317
8.2.7	Testování adekvátnosti navržené struktury	322
8.2.8	Analýza citlivosti modelů	328
8.2.9	Použití citlivostních funkcí	331
8.3	Model regulace tepové frekvence při zátěži	346
8.3.1	Biologický úvod	346
8.3.2	Struktura modelu a matematický popis	348
8.3.3	Praktický význam modelu	353
9	Bezpečnost informačního systému	355
9.1	Základní pojmy bezpečnosti IS	356
9.1.1	Bezpečnostní služby	357
9.2	Vybrané bezpečnostní mechanismy	365
9.2.1	Šifrování	365

9.2.2	Elektronický podpis	375
9.3	Kontrola přístupu, bezpečnostní modely	379
9.3.1	Typy řízení přístupu	381
9.3.2	Bezpečnostní modely	385
9.3.3	Role Based Access Control Model	386
9.4	Elektronický podpis a právní předpisy	387
9.4.1	Asymetrická kryptografie	387
9.4.2	Zákon o elektronickém podpisu	388
9.4.3	Poskytovatelé certifikačních služeb	392
9.5	Ochrana osobních údajů	393
9.5.1	Právní předpisy	398
9.6	Informační systémy veřejné správy	399
9.7	Autorský zákon	401
	Literatura	407
	Rejstřík	423